

Buletin de sănătate **PNRR**

nr. 10/iulie 2024

**Investițiile avansează
dar **banii nu vin**
pentru că nu se fac
reforme**

Buletin de Sănătate PNRR nr.10/2024

Investițiile avansează dar **banii nu vin** pentru că nu se fac reformele

autori: Vlad Ilina, Marius Vasiliu, Cristian Ghinea

Suntem la jumătatea perioadei de implementare a PNRR. Până în prezent, România a încasat doar două Cereri de Plată și a depus 3 din cele 5 care erau prevăzute în calendarul inițial agreat cu Comisia Europeană. Cererea de Plată 1 - 2,8 miliarde de euro, în 2022, și Cererea de Plată 2 în octombrie 2023 - 2,7 miliarde de euro. La care se adaugă prefinanțarea din 2021, obținută după evaluarea pozitivă a Planului, în total 9,4 miliarde de euro din totalul de 28,5 miliarde de euro disponibili până în 2026.

În luna aprilie a acestui an, România a semnat un nou set de Aranjamente Operaționale cu Comisia Europeană, în urma modificării PNRR de anul trecut, prin care guvernul PSD PNL a propus un nou calendar de depunere a cererilor de plată, de doar 8 față de 10 câte erau prevăzute inițial. Prin acest artificiu, dispar două dintre cererile de plată care fuseseră ratate prin comasarea celor vechi cu unele viitoare. Chiar și după acest nou program, România are șanse mici să depună la timp Cererea de Plată numărul 4, din septembrie 2024.

Guvernul PSD PNL a "renegociat" programul Cererilor de Plată din trecut pentru a se potrivi cu ritmul întârziat cu care a depus cererile de plată

Un lucru interesant de remarcat este că, în momentul în care a renegociat Aranjamentele Operaționale – practic caietul de sarcini și programul de implementare al PNRR -, guvernul PSD PNL a modificat inclusiv programul deja parcurs până acum pentru a corespunde cu ritmul în care au fost depuse în realitate Cererile de Plată. În calendarul inițial România ratase două Cereri de Plată, acum acesta a fost ajustat ca să programeze doar trei Cereri de Plată, fix la momentul la care acestea au fost depuse.

Calendarul depunerii Cererilor de Plată din PNRR - varianta inițială și varianta modificată de guvernul PSD PNL.

Anul	Trimestrul	Calendar inițial	Calendar modificat	Calendar realizat	
2022	T1				
	T2	CP1	CP1	CP1 depusă	
	T3	CP2			
	T4		CP2	CP2 depusă	
2023	T1	CP3			
	T2				
	T3	CP4			
	T4		CP3	CP3 depusă	
<i>Consiliul aprobă modificările la PNRR-ul României</i>					
2024	T1	CP5			
	<i>Comisia Europeană aprobă noile Aranjamente Operaționale</i>				
	T2				
	<i>1 iulie 2024</i>				
	T3	CP6	CP4		
T4					
2025	T1	CP7	CP5		
	T2				
	T3	CP8	CP6		
	T4				
2026	T1	CP9	CP7		
	T2	CP10			
	T3		CP8		
	T4				

Cum ar fi trebuit să arate la acest moment implementarea PNRR cu respectarea calendarului inițial?

Conform calendarului negociat de USR, la finalul lunii iunie trebuia să fi depus și încasat până acum câte două Cereri de Plată în 2022 și în 2023, inclusiv Cererea de Plată 4, adică 14,9 miliarde de euro (cu tot cu prefinanțarea de 3,9 miliarde). Iar la acest moment trebuia să fi avut depusă și în evaluare Cererea de Plată 5 (alte 2,8 miliarde de euro) și în pregătire depunerea Cererii de plată 6 (2,7 miliarde).

Reamintim că din cele 5,5 miliarde de euro pe care, conform calendarului inițial, România le avea disponibile în 2023, nu am încasat niciun cent.

Cererea de Plată 3 se amână din nou

Situația devine și mai complicată pentru ultima cerere de plată depusă, cea cu numărul 3.

La sfârșitul lunii aprilie, Comisia Europeană a anunțat că amână evaluarea Cererii de plată 3 până după europarlamentare. Cererea de Plată 3 trebuia depusă în martie 2023, însă a fost depusă pe 15 decembrie, cu 9 luni de întârziere. La acel moment Guvernul a dat asigurări că toate țintele și jaloanele sunt îndeplinite. Termenul normal de evaluare a cererilor de plată, cel din regulamente, este de două luni, cu posibilitate de prelungire pentru încă una.

Comisia Europeană a jucat în echipă cu guvernul

Evaluarea ar fi trebuit, în aceste condiții, să fie finalizată cel târziu la finalul lunii martie. Pentru că o serie de jaloane atașate acestei cereri nu erau îndeplinite, Comisia a decis să amâne un răspuns oficial, în condițiile în care un răspuns negativ – adică bani tăiați sau suspendați – ar fi reprezentat un semnal negativ chiar înainte de alegerile europarlamentare. Guvernul PSD PNL a câștigat astfel timp suplimentar pentru a-și îndreptate greșelile. Dar nu a făcut-o.

Probleme cu guvernanta corporativă

Cererea de Plată numărul 3 a primit recent o nouă amânare pe termen nedefinit după ce conducerea Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMEPIP) a fost nevoită să demisioneze. Înființarea acestei agenții care avea scopul, printre altele, de a monitoriza implementarea guvernantei corporative – management profesionist, selecție transparentă pentru conduceri – la companiile de stat, este unul dintre jaloanele care nu respectau prevederile din PNRR. Comisia a constatat că nu au fost îndeplinite condițiile pentru selectarea conducerii, numită în continuare pe criterii de clientelism, ceea ce înseamnă că jalonul trebuie refăcut și abia după parcurgea întregii proceduri și selectarea unei noi conduceri poate fi luată în discuție reevaluarea Cererii de Plată.

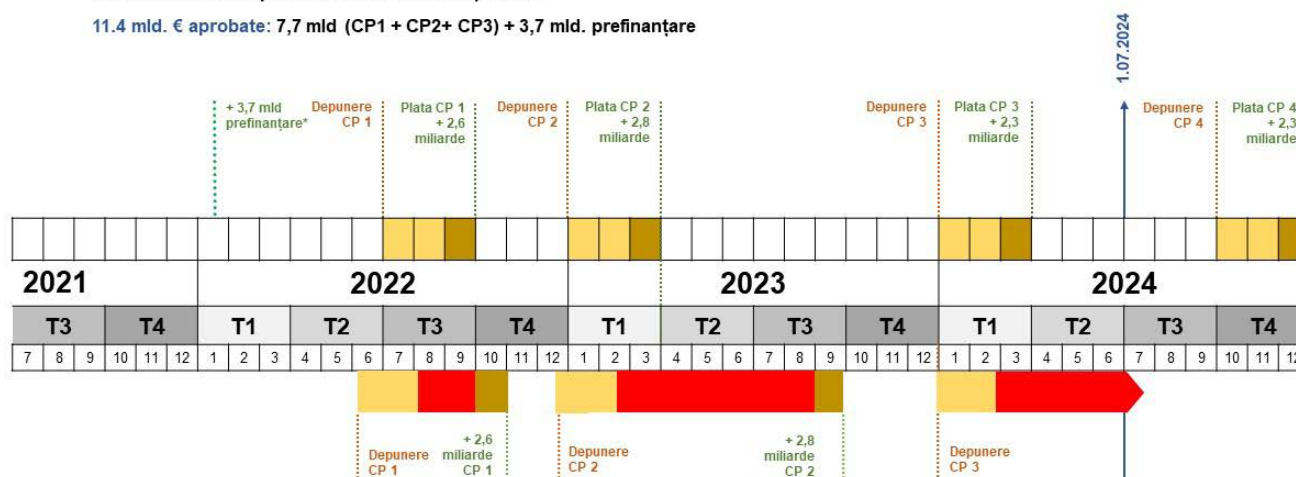
Calendarul renegotiat privind îndeplinirea jaloanelor și depunerea Cererilor de Plată și stadiul real

Parcurs (re)negociat cu Comisia Europeană

3 Cereri de Plată depuse / 3 Cereri de Plată aprobate

11.4 mld. € aprobate: 7,7 mld (CP1 + CP2+ CP3) + 3,7 mld. prefinanțare

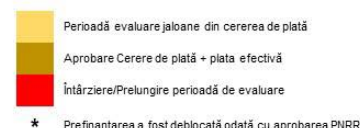
MonitorPNRR

Parcurs realizat

3 Cereri de plată depuse / 2 Cereri de plată aprobate

9.1 mld. € aprobate: 5,4 mld (CP 1 + CP 2) + 3,7 mld prefinanțare

**Termenele privind depunerea Cererilor de Plată indicate în tabel sunt cele limită până la care ar trebui depuse acestea. De asemenea, termenul de evaluare de două luni pe care îl are la dispoziție Comisia Europeană este prevăzut în regulamente și presupune că jaloanele aferente unei cereri de plată sunt îndeplinite. Prelungirile apar atunci când jaloanele nu sunt realizate conform PNRR sau Comisia nu este mulțumită de felul în care a fost îndeplinită o reformă majoră.*

Semnalele venite dinspre Bruxelles nu sunt unele încurajatoare. Din contră. După ce am văzut și reacția Comisiei Europene legată de promisiunile neonorate ale lui Ciolacu referitoare la scăderea deficitului bugetar (ca să nu-i spunem direct măsluirea cifrelor raportate), pare că încrederea în buna credință a guvernului PSD PNL s-a cam risipit.

Pericolul cel mai mare pe care nimeni nu vrea să-l rostească pe culoarele Guvernului îl reprezintă blocarea/suspendarea Cererii de Plată 3. Asta ar însemna de facto o blocare a întregului PNRR.

Obiective majore din PNRR ratate sau puse în stand-by:

- reforma pensiilor - eliminarea pensiilor speciale, introducerea principiului contributivității și recalcularea tuturor pensiilor
- reforma sistemului de salarizare a bugetarilor
- reforma fiscală
- reforma guvernantei companiilor de stat
- reforma urbanismului
- digitalizarea ANAF

Investițiile din PNRR pentru 2024 avansează pe sec

Dacă în ceea ce privește reformele majore, guvernul PSD PNL fie a evitat să le facă, fie a mișcat că le face, lucrurile stau mai bine în ceea ce privește investițiile. Și aici se ridică principalul pericol legat de întârzierea cu care România își îndeplinește jaloanele. Întârzierile cu Cererile de Plată afectează grav fluxul de lichidități necesar finanțării proiectelor. După cum aminteam mai sus, suntem la jumătatea perioadei de implementare a PNRR, avem proiectele mari demarate, investiții de peste 20 de miliarde de euro, dar doar 9,4 miliarde încasate. Astfel, în timp ce proiectele de investiții avansează, chiar dacă cu mici depășiri ale termenelor, banii nu vin în același ritm pentru a le finanța. Iar dacă situația va continua în același ritm, la un moment dat motorul financiar al PNRR se va gripa. Iar România nu are, în acest moment, resurse bugetare să acopere, chiar și pentru o perioadă, lipsa la timp a miliardelor de euro din PNRR.

Stadiul principalelor investiții prevăzute în PNRR pentru anul 2024

Cum evaluăm stadiul jaloanelor în raport și pe MonitorPNRR.ro

Îndeplinit

Jalonul sau ținta este raportat(ă) ca implementat(ă) de către guvern. Comisia Europeană a acceptat sau este pe cale de a accepta finanțarea aferentă acestui jalon/acestei ținte.

În implementare

Jalonul sau ținta este în implementare iar termenul de îndeplinire nu a fost depășit, guvernul având măsuri în derulare care pot conduce la îndeplinirea la timp. Comisia Europeană nu a ridicat semnale de alarmă cu privire la riscul de implementare.

În întârziere

Jalonul sau ținta este în implementare, guvernul având măsuri în derulare, dar care deja sunt întârziate sau cu risc de a depăși termenul prevăzut.

Blocat/în pericol

Jalonul/ținta este blocat în procesul de implementare. Măsurile propuse sau adoptate de guvern nu sunt adecvate sau suficiente. Comisia Europeană a ridicat sau este iminent să ridice semnale de alarmă cu privire la îndeplinirea jalonului/țintei.

INVESTIȚII ÎN EDUCAȚIE

Stadiu ●

Termen: T1

▶ **Jalon 466**

1.000 de unități de învățământ primesc granturi pentru sprijinirea elevilor

În vederea asigurării tranziției de la învățământul secundar inferior la cel superior, pe baza a 5 indicatori definiți în Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este acordarea granturilor pentru cele 1.000 de unități de învățământ. Acesta este al doilea lot de granturi prevăzute în PNRR, totalul școlilor aflate în obiectivul investiției fiind de 1750. (750 prevăzute la jalonul 465, cu termen T1 2022). Ministerul Educației a lansat mai multe apeluri de proiecte pentru a acoperi ținta de 1750 de școli beneficiare, până în prezent au fost semnate contracte cu 1400 de unități de învățământ. **Jalonul este în întârziere.**

Stadiu ●

Termen: T1

▶ **Jalon 459**

90 de servicii complementare pentru grupurile defavorizate create, echipate și operaționalizate.

Serviciile pot fi sub formă de ludotecă, centru de joacă, centru multifuncțional etc. și vor fi dotate inclusiv cu echipamente digitale. Serviciile complementare vor fi în măsură să ofere sprijin educațional pentru până la 50 de copii cu vârsta cuprinsă între naștere și 6 ani per serviciu.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este înființarea, echiparea și operaționalizarea celor 90 de servicii. Ministerul Educației a finalizat lista proiectelor care vor fi finanțate – 98 de contracte de finanțare, în valoare de 116,5 milioane lei – și acordarea granturilor. Proiectele au intrat în implementare – majoritatea sunt în comune sau urban mic – la finalul lunii iunie. **Jalonul este în întârziere conform indicatorului din PNRR dar nu prezintă riscuri de implementare**

Stadiu ●

Termen: T2

▶ **Jalon 492**

10.000 de laboratoare de știință și cabinete școlare echipate cu mobilier.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este echiparea 10.000 de laboratoare de știință/cabinete școlare. Ministerul Educației a lansat un apel în care a încorporat mai multe investiții – Jalonul 492 alături de Jalonul 491 - Dotări pentru 75.000 de săli de clasă preuniversitare și laboratoarele de știință/cabinetele școlare, 482 – 4.300 de școli cu noi resurse tehnologice pentru laboratoarele informatice și 481 - Cel puțin 3.600 de școli cu infrastructură și echipamente tehnologice noi. În ceea ce privește investițiile de la jalonul 492, au fost deja selectate 14.610 de laboratoare/cabinete școlare pentru a fi dotate. **Considerăm jalonul îndeplinit.**

Stadiu ●

Termen: T2

▶ **Jalon 491**

75.000 de săli de clasă

ale unităților de învățământ preuniversitar, de centre județene de resurse și asistență educațională și unități de învățământ extracurricular din rețeaua școlară vor fi **echipate cu mobilier.**

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este dotarea celor 75.000 de săli de casă. În urma apelului de proiecte lansat de ministerul Educației au fost selectate proiectele câștigătoare, **considerăm jalonul îndeplinit.**

Stadiu ●

Termen: T3

▶ **Jalon 482**

4.300 de școli dotate cu noi resurse tehnologice pentru laboratoarele informatice.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon dotarea a cel puțin 4.300 de școli cu resurse tehnologice. În urma apelului lansat de ministerul Educației au fost semnate contracte pentru 4377 de laboratoare, **considerăm jalonul îndeplinit, mai ales având în vedere faptul că termenul de dotare efectivă este finalul lunii septembrie.**

Stadiu ●

Termen: T3

▶ **Jalon 467**

2.500 de unități de învățământ dotate cu echipamente digitale.

Unitățile de învățământ fac parte din programul privind prevenirea abandonului școlar.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este dotarea unităților de învățământ. Până în prezent, ministerul Educației a semnat contracte pentru 2292 de școli. Pentru completarea numărului de unități de învățământ care beneficiază de investiții va fi lansat un nou apel. **Jalonul este în întârziere dar cu șanse mari de a fi îndeplinit** până la termenul din PNRR, septembrie 2024.

Stadiu ●

Termen: T4

▶ Jalon 486

1.218 microbuze electrice achiziționate și folosite

pentru transportul elevilor din localitățile izolate, în special în zonele rurale.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este achiziția și darea în folosință a autobuzelor. Până în prezent, prin intermediul Consiliilor Județene, au fost semnate contracte de finanțare pentru cele 1.218 microbuze electrice iar acum autoritățile locale se ocupă de semnarea contractelor de achiziție. Termenul pentru finalizarea procedurilor de achiziție este sfârșitul anului, **jalonul nu se află în risc de întârziere.**

Stadiu ●

Termen: T4

▶ Jalon 483

3.600 școli dotate cu laboratoare informatice și smart labs

în conformitate cu standardele de echipare a școlilor cu echipamente tehnologice, stabilite prin PNRR.

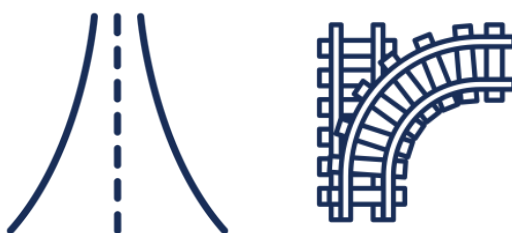
Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este finalizarea dotării laboratoarelor. Ministerul Educației a semnat contracte de finanțare pentru dotarea a 89.567 de săli de clasă, urmează procedura de achiziție. Termenul pentru finalizarea achizițiilor este sfârșitul anului, **jalonul nu se află în risc ridicat de întârziere.**

INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

Stadiu ●

Termen: T4

▶ Jalon 74 ▶ Jalon 83

50% din lucrările pe feroviar și rutier finalizate.

Pentru infrastructura rutieră este vorba de A7 – Ploiești-Pașcani (319 km), A8 – Târgu-Mureș-Miercurea Nirajului și Leghin-Tg. Neamț (Moșca) (59 km), A1 – Marginea-Holdea (9 km), A3 – Nădășelu-Poarta Sălajului (42 km).

Investițiile în feroviar cuprind modernizarea și electrificarea liniilor de cale ferată, ERTMS pe tronsonul Arad – Timișoara – Caransebeș, modernizarea și electrificarea liniilor de cale ferată pe tronsonul Cluj-Napoca – Episcopia Bihor.

Investițiile de reînnoire acoperă liniile București – Pitești și Reșița – Voiteni. Pe lângă acestea mai sunt o serie de investiții în o serie de proiecte de tip „quick wins” pentru eliminarea restricțiilor și a limitărilor de viteză pe următoarele tronsoane, detaliate aici.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon îl reprezintă finalizarea lucrărilor pentru jumătate din investiții.

Atât la rutier cât și la feroviar stadiul fizic de finalizare a lucrărilor este departe de ținta de 50%, în condițiile în care toate lucrările (investiții de 7 miliarde de euro) trebuiesc finalizate în următorii doi ani.

INVESTIȚII ÎN SĂNĂTATE

Stadiu ●

Termen: T2

▶ Jalon 375

25 de spitale publice beneficiază de echipamente și materiale care contribuie la reducerea riscului de infecții nosocomiale

cum ar fi echipamentele pentru controlul microbiologic al aerului din blocurile operatorii și unitățile de terapie intensivă prin intermediul unor instalații de climatizare specifice, precum și al unor instalații pentru dezinfectarea personalului medical.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este dotarea spitalelor publice cu echipamente și materiale destinate reducerii riscului de infecții nosocomiale. Nici unul dintre spitale nu a fost dotat cu echipamentele necesare. Din totalul de 1.6 miliarde lei cât reprezintă valoarea totală de finanțare prin PNRR au fost semnate contracte de achiziție pentru o treime din sumă. **Jalonul este întârziat, dar sunt șanse să fie finalizat până la finalul anului.**

Stadiu ●

Termen: T4

▶ Jalon 369

30 de unități de asistență medicală ambulatorie vor fi modernizate, reabilitate, extinse

(inclusiv prin construirea de clădiri noi) și dotate. Cel puțin 20 de unități de asistență medicală ambulatorie vor fi situate în regiuni sau localități mai puțin dezvoltate.

Investițiile vor consta în reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii ambulatorii existente, asigurarea/modernizarea utilităților generale și specifice (inclusiv conectarea la utilități pe amplasamentul obiectivului de investiții, achiziționarea de echipamente pentru infrastructura ambulatorie etc.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este finalizarea lucrărilor pentru modernizare, reabilitare, extinse (inclusiv prin construirea de clădiri noi) și dotare a peste 30 de unități spitalicești. La jumătatea anului, Ministerul Sănătății a semnat toate contractele de finanțare pentru proiectele aprobate și contracte de finanțare pentru 40% din valoarea totală alocată prin PNRR de 140 milioane euro. **Termenul pentru îndeplinirea jalonului este la finalul anului, există riscul ca unele lucrări, mai ales cele de modernizare/construcție să nu fie finalizate la termenul din PNRR.**

Stadiu ●

Termen: T4

▶ Jalon 376

Cel puțin 25 de unități de terapie intensivă beneficiază de investiții în infrastructura destinată pacientului critic neonatal

cu scopul diagnosticării precoce, tratamentului antenatal/neonatal și postnatal. Investițiile vor consta, printre altele, în extinderea capacității infrastructurii spitalicești dedicate pacienților critici neonatali cu 124 de paturi suplimentare, dotarea a 90 de paturi existente cu echipamente medicale adecvate, achiziționarea a 12 unități mobile de terapie intensivă neonatală și construirea și dotarea a 8 centre regionale de formare (câte 100 m² fiecare) pentru pacienții critici neonatali.

Stadiu actual: Indicatorul de implementare pentru acest jalon este finalizarea investițiilor pentru infrastructura destinată pacientului critic neonatal din cel puțin 25 de unități de terapie intensivă, inclusiv achiziționarea a 12 unități mobile de terapie intensivă neonatală. Au fost semnate contractele de finanțare iar achiziția celor 12 unități mobile este în derulare. Din totalul bugetului alocat prin PNRR de 44 de milioane de euro au fost semnate contracte de achiziție de 50.000 de euro. **Are șanse de a fi finalizat până la finalul anului.**